

Asia: VN/10941/2026

Lausuntopyyntö, Kuopion Energia Oy:n kaukolämpöä tuottava pienydinvoimala, ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Savon liiton lausunto, suunnittelujohtaja.

Kuopion Energia Oy:n YVA-ohjelman rinnalla Kuopion kaupunki on käynnistänyt pienydinvoimalan sijoittumista käsittelevät vaihtoehtoiset asemakaavahankkeet Sorsasalossa ja Hepomäellä. Hepomäen alueelle suunnitellaan pienydinvoimalan sijoituspaikan lisäksi kiertotalouden teollisuusaluetta. Sorsasalossa jo voimassa olevan asemakaavan teollisuusalueelle sijoittuisi lisäksi pienydinvoimala.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. ja 2. vaihe ovat voimassa koko Pohjois-Savon alueella. Lisäksi kolmannen vaiheen maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa kesäkuussa. Pienydinvoimaloiden suunnittelualueista Hepomäki on tunnistettu maakuntakaavassa maakunnallisesti merkittäväksi kiertotalouden kehittämisalueeksi. Lisäksi suunnittelualue kuuluu Viitoskäytävän kehittämisvyöhykkeeseen sekä taajamatoimintojen kehittämisalueeseen. Sorsasalo on osoitettu maakuntakaavassa maakunnallisesti merkittäväksi teollisuusalueeksi. Pienydinvoimalan mahdollisen sijainnin lisäksi Sorsasaloon alueelle suunnitellaan uusiutuvien polttoaineiden tuotantolaitosta, joka on mahdollista toteuttaa jo voimassa olevan asemakaavan perusteella. Kumpaakin vaihtoehtoista asemakaavaa laaditaan pienydinvoimalan tarpeisiin sellaisella laajuudella, että voimalan suojavyöhyke sijoittuu suunnittelualueelle.

Pohjois-Savon liitto toteaa maakuntakaavan näkökulmasta Sorsasaloon osalta, että sijoittuessaan jo ennestään asemakaavoitetulle, maakuntakaavassakin osoitetulle teollisuustoimintojen alueelle, kaukolämmön tuotantoon tarkoitettun pienydinvoimalan suunnittelu ei muodosta ristiriitaa maakuntakaavan tavoitteiden kanssa. Myöskään Hepomäen vaihtoehtoinen sijaintipaikka ei ole maakuntakaavan vastainen. Hepomäen alueen osoittaminen maakuntakaavassa kiertotalousalueena tukee pienydinvoiman kehittämistä alueelle. Pohjois-Savon liitto ei tunnista paikallisen

kaukolämmön tuotantoon tarkoitettun pienydinvoimalan vaativan maakuntakaavatasoista tarkastelua, ts. maakuntakaavamerkintä ei ole edellytys pienydinvoimalan kuntakaavoitukselle.

YVA-prosessissa tulee selvittää kuitenkin vaikutuksia yhdyskuntarakenteelle. Maakuntakaavassa sekä Hepomäki että Sorsasalo kuuluvat taajamatoimintojen laajaan kehittämisvyöhykkeeseen. Selvityksessä tulee arvioida, vaikuttaako pienydinvoimalan sijoittuminen ympäröivän yhdyskuntarakenteen kehittämiseen ja tiivistymiseen vai jäävätkö lähialueet edelleen suhteellisen väljiksi rakenteeltaan. Kuinka houkuttelevia lähellä sijaitsevat asuinalueet ovat pienydinvoimalan toteutuessa. Sorsasalon osalta tulee tarkastella erityisesti vaikutukset Etelä-Siilinjärven taajamarakenteen potentiaaliseen kehitykseen. Hepomäessä vaikutusalueena on Kuopion eteläiset osat Matkuksen alueella ja mm. Hiltulanlahdessa.

Ydinvoiman kohdalla kysymykseksi nousee vaikutusalue onnettomuustilanteessa. Pienydinvoimalan YVA-ohjelmassa on kuvattu suunnitelma selvitettävistä asioista laajasti ja kattavasti. Poikkeus- ja onnettomuustilanteiden vaikutukset tullaan YVA-ohjelman mukaan tutkimaan. Turvallisuuskäytännöstä YVA-ohjelmassa tulee myös selvittää, liittyykö vaihtoehtoihin sijaintipaikkoihin ulkoisia uhkia ja miten ne eroavat eri alueilla toisistaan. Liitto huomauttaa, että Sorsasalo sijoittuu lähelle Puolustusvoimien toimintoja ja lähelle Pohjois-Savon tärkeintä lentoasemaa.

Normaalissa käyttötilanteessa sekä rakentamisen aikana pienydinvoimalan paikalliset, merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistunevat Kallaveteen. Järven pohjaan sijoitettavan kaukolämmön siirtoverkoston rakentamisen vaikutukset järven ekologiseen tilaan tulee selvittää. Voimassa olevassa maakuntakaavassa on yleismääräys, jonka mukaan kaikkien Pohjois-Savon vesistöjen ekologisen tilaa tulee parantaa. Vesistöjen uusimmassa ekologista tilaa kuvaavassa luokituksessa, joka on vasta valmisteilla, määrittelytavan muutoksen vuoksi Kallaveden tila on heikkenemässä välttävään luokkaan.

Isola Annaelina
Pohjois-Savon liitto - Suunnittelujohtaja